

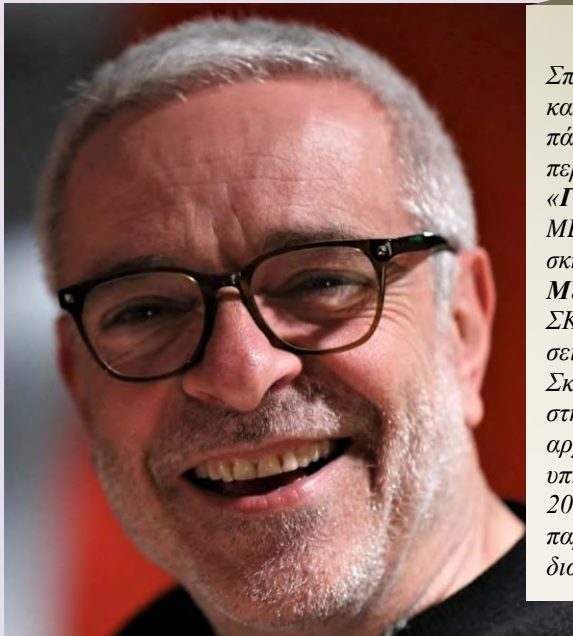
Ο σκηνογράφος **Αντώνης Χαλκιάς**
και ο εθνομουσικολόγος **Παύλος Κάβουρας**
ενώνουν την τέχνη και την επιστήμη τους σε σεμινάριο
με θέμα

Το μαγικό στοιχείο στην ευρωπαϊκή δραματουργία:
« Πουκ - Πρόσπερο – Μεφιστοφελής »

το Σάββατο 16 Μαρτίου 2024 ώρα 11.00 π. μ.

στο Μουσείο της Πόλης του Δήμου Καρδίτσας

(Λάμπρου Σακελλαρίου 35, πλησίον Πανσιλύπου)

Ο **Αντώνης Χαλκιάς** κατάγεται από την Όλυμπο της Καρπάθου. Σπούδασε **σκηνογραφία** στην Ελλάδα με δασκάλους τον Τάσο Ζωγράφο και τον Πέτρο Καπουράλη. Από το 1976 έως σήμερα έχει σκηνογραφήσει πάνω από 80 θεατρικά έργα –όπερες, 19 ταινίες μεγάλου μήκους και περίπου 60 σειρές και μουσικά προγράμματα στην τηλεόραση: Από το «**Γιάννης και Μαρία**» στην ΕΡΤ το 1981 μέχρι τη μεγάλη παραγωγή του MEGA «**Το Νησί** » το 2010, συνεχίζει αδιάλειπτα να σχεδιάζει το σκηνικό στην εκπομπή «**Στην υγεία μας ρε παιδιά**, στις «**Άγριες Μέλισσες** », στον ANTI, το «**Λόγω τιμής: είκοσι χρόνια μετά**» στο ΣΚΑΪ, την ταινία «**Ουζερί Τσιτσάνης**» κ.α », και φέτος την καθημερινή σειρά «**Πανθέοι**» στο ΣΚΑΙ. Το 1986 τιμήθηκε με το βραβείο Σκηνογραφίας για την ταινία **Καραβάν Σαράι**. Είχε την τεχνική επιμέλεια στην τελευταία του ΥΠ.ΠΟ. στην Ακρόπολη “**Millenium 2000**”. Μελέτησε αρχιτεκτονικά 7 κεντρικές μουσικές σκηνές της Αθήνας. Από το 1998 υπηρέτησε στην Εθνική Λυρική Σκηνή ως Τεχνικός Διευθυντής έως το 2006 οπότε παραιτήθηκε διαφωνώντας για τις “αρχιτεκτονικές” παρεμβάσεις-παραβάσεις στο θέατρο Ολύμπια. Αγωνίζεται για τη διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του τόπου του !

Ο **Παύλος Κάβουρας** είναι καθηγητής Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας κάτοχος της Νέας Έδρας UNESCO του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ιδρυτής διευθυντής του Εργαστηρίου Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας στο ΕΚΠΑ. Μετείχε σε διαλέξεις, διδασκαλίες και εθνογραφική έρευνα, καθώς και άλλες θεσμικές συνεργασίες στο πεδίο της διαχείρισης της σχέσης ανάμεσα στις τέχνες και την εκπαίδευση. Είναι επισκέπτης καθηγητής του Τμήματος Εθνομουσικολογίας του UCLA από το 2016, ενώ το 2015 περιόδευσε τις ΗΠΑ δίνοντας διαλέξεις ως προσκεκλημένος ομιλητής στα πανεπιστήμια του Harvard, Michigan, Illinois, Stanford και California (UCLA). Ασχολήθηκε συστηματικά με τα θέματα της μετανάστευσης και της ετερότητας, χρησιμοποιώντας τη μουσική και τον κινηματογράφο ως πεδία κατανόησης των Άλλων και ως οχήματα αυτογνωσίας. Διεξήγαγε επιτόπια εθνογραφική έρευνα στην Ελλάδα (Κάρπαθος, Θράκη, Λέσβος και Ανατολική Μακεδονία), τις ΗΠΑ (ελληνική παροικία της Νέας Υόρκης), τη Νοτιοδυτική Ινδία (Κέραλα) και πρόσφατα στην Αίγυπτο. Το 2019 ορίστηκε επίσημα και παρέστη ως εμπειρογνώμων στο Συνέδριο των Αρχαίων Πολιτισμών του κόσμου στη Λα Παζ της Βολιβίας.

Συγκαταλέγονται στις επιστημονικές μελέτες του: **Ghlendi and Xenitia: The Poetics of Exile in Rural Greece**, **Τρίκστερ και Κάνν**: Μια μουσική αλληγορία, **Φολκλόρ και παράδοση**: ζητήματα ανα-παράστασης της μουσικής και του χορού, **Ethnographies of Dialogical Singing, Dialogical Ethnography και Αλληγορίες της νοσταλγίας**: μουσική, παράδοση και νεωτερικότητα στη Μεσόγειο. Οι τελευταίες διεθνείς συμμετοχές του: “**Performigrations: People Are the Territory**” (European Union – Canada Programme for Cooperation in Higher Education and Vocational Training, 2014-2016). “**ARISTEIA II, Western Art Music at the Time of Crisis: An Interdisciplinary Study of Contemporary Greek Culture and European Integration**” (WestArtMus 2014-2015), “**Video Life Stories of Immigrants**” (Hellenic Ministry of the Interior 2012-2013).

ΤΑ ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΧΑΛΚΙΑ ΜΕ ΧΡΟΝΙΚΗ ΣΕΙΡΑ ΦΘΙΝΟΥΣΑ:

ΟΙ ΠΑΝΘΕΟΙ

Το σκηνικό του Αντώνη Χαλκιά σήμα κατατεθέν της νέας σειράς «Οι Πανθέοι» (2023-24)

Ακόμη και ο πατριάρχης των «Πανθέων» ποζάρει με το σκηνικό του Αντώνη Χαλκιά.

Σκηνή από επίσημη δεξίωση των «Πανθέων» στο ξενοδοχείο της Νίνας.

ΜΟΥΣΙΚΗ
ΜΙΝΩΣ ΜΑΤΣΑΣ

ΣΤΙΧΟΙ
ΣΟΦΙΑ ΚΑΨΟΥΡΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΡΜΗΝΕΥΕΙ Ο ΚΩΣΤΑΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ ΤΟΥ ΣΚΑΪ, «ΟΙ ΠΑΝΘΕΟΙ»,
ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ, ΤΑΣΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Ακόμη και το εξώφυλλο της μουσικής επένδυσης των Πανθέων «ντύνει» ο καναπές Χαλκιά !

Γιώργος Κωνσταντίνου και Αποστόλης Τότσικας
Κώστας Γάκης στην σκηνοθεσία & Αντώνης Χαλκιάς στο σκηνικό
κάνουν φέτος Θέατρο: «Κάθε Πέμπτη κύριε Γκρη», Θέατρο Αργώ, σεζόν 2023-24

Το σκηνικό του Αντώνη Χαλκιά ο 3^{ος} πρωταγωνιστής
στο θεατρικό έργο «Κάθε Πέμπτη κύριε Γκρην» !

Από τη δουλειά του Αντόνη Χαλκιά στην ταινία του Μανούσου Μανουσάκη «Ουζερί Τσιτσάνης» (2015)

Ο Αντώνης Χαλκιάς επί τω έργω στα γυρίσματα της ταινίας : «Ουζερί Τσιτσάνης»

Στο σχολείο - σκηνικό του Αντώνη Χαλκιά
στην ταινία «Η χορωδία του Χαρίτωνα» (2005) του Γρηγόρη Καραντινάκη

Γιώργος Χωραφάς, Μαρία Ναυπλιώτου, Ακύλλας Καραζήσης. " Το 1968, σε μια κωμόπολη όπου γίνεται Ολυμπιάδα Χορωδιών, ο ερωτιάρης και ανέμελος Χαρίτωνας, διευθυντής του Γυμνασίου, μάεστρος της σχολικής χορωδίας, πολιορκεί την ωραία Ελένη, καθηγήτρια των μαθηματικών και συγκρούεται για χάρη της με τον χουντικό ταγματάρχη."

Η ταινία «Καραβάν Σαράι» (1986) σε σκηνοθεσία Τάσου Ψαρρά
και σκηνογραφία Αντώνη Χαλκιά
Βραβείο Σκηνογραφίας στο 27ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης.

Ο σκηνοθέτης του «Καραβάν Σαράι» Τάσος Ψαρράς θυμάται: «Ήταν μια μεγάλη παραγωγή για την εποχή του, το 1986, ίσως και για σήμερα. Έλαβαν μέρος 80 ηθοποιοί και πάρα πολλοί φιγγυράν. Στα γυρίσματα της Ελευθερούπολης είχαμε ημερησίως 80 με 90 κάρα, άλλα τόσα και παραπάνω ζώα, και 400 με 500 κομπάρσους.

Φυσικά υπήρχαν πολλά εύθυμα περιστατικά .... Σ' ένα χωριό της περιοχής που επρόκειτο να γυρίσουμε μια σκηνή μας καλοδέχτηκε χαμογελαστός ο Πρόεδρος της Κοινότητας. - Γιώργος Φουρνιάρης, μας συστήθηκε. Και εμείς με τη σειρά μας το ανταποδώσαμε: - Τάσος Ψαρράς, σκηνοθέτης, Σταύρος Χασάπης, οπερατέρ, Γιώργος Τσαγκάρης, συνθέτης. Το χαμόγελο έσβησε στο πρόσωπό του. Νόμισε πως τον κοροϊδεύαμε.

(Και Αντώνης Χαλκιάς θα προσθέταμε για τον σκηνογράφο της ταινίας....)

Στο σκηνικό του Χαλκιά η Δήμητρα Χατούπη πρωταγωνίστρια στην ταινία «Καραβάν Σαράι»

Χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα την τέχνη του Αντώνη Χαλκιά (το *Νησί*, *Ποντοκώμη-Χώρος Μνήμης* και *Άγριες Μέλισσες*), ο Παύλος Κάβουρας, συνομιλεί μαζί του για τη σχέση ανάμεσα στο κοινωνικό βίωμα και την καλλιτεχνική ερμηνεία. Βασικοί άξονες, ο σεβασμός στις «ζωές των Άλλων» και η ένταξη των σκηνικών της «πόλης» στη δημιουργική λογική της «υπαρκτής» πόλης ως πολιτισμικού δημιουργήματος της ιστορίας. Χρησιμοποιώντας υλικό από το αρχείο του ο γνωστός σκηνογράφος αποκαλύπτει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του αλλά τις τεχνικές που ακολούθησε για να αποτυπωθούν τα παραπάνω στα καλλιτεχνικά του δημιουργήματα.

Μισή ώρα από τον σταθμό του Μετρό στη Δουκίσσης Πλακεντίας. Τόσο απέχει το Διαφάνι, στον θεσσαλικό κάμπο. Το χωριό του οποίου οι κάτοικοι συνδέονται μεταξύ τους με σχέσεις αλληλεξάρτησης, σχέσεις σκοτεινές, γεμάτες ένοχα μυστικά και πάθη, σχέσεις κάθε άλλο παρά διαφανείς.

Το πέρασμα της πύλης των Kappa Studios στα Σπάτα, είναι ένα πέρασμα από το σήμερα στο 1958. Σαν να μπαίνεις σε χρονοκάψουλα, η παραγωγή της σειράς έχει επιτύχει, οι "Άγριες Μέλισσες" να σε μεταφέρουν σε άλλη εποχή, στα τέλη της δεκαετίας του 1950. Ο σκηνογράφος Αντώνης Χαλκιάς δεν χρειάζεται συστάσεις.

Τα σκηνικά, για την κατασκευή των οποίων χρειάστηκαν δύο μήνες, είναι τόσο ρεαλιστικά, που σε ορισμένες στροφές του "χωριού", ξεχνάς ότι βρίσκεσαι σε στούντιο.

Ο χώρος στον οποίο γυρίζονται οι εξωτερικές σκηνές των Άγριων Μελισσών στα Σπάτα, έχει έκταση 5 στρέμματα. Το σχολείο, το γραφείο του κοινοτάρχη, η χωροφυλακή, το μανάβικο, το καφενείο, το κουρείο, το κατάστημα με τα είδη προικός, οι αποθήκες κι ένας αχυρώνας, το ραφτάδικο και τα σπίτια του χωροφύλακα και του γαιοκτήμονα Δούκα Σεβαστού, συνθέτουν το εντυπωσιακό σετ. Οι εσωτερικές σκηνές γυρίζονται σε δύο πλατό, σε παρακείμενο χώρο. Το εσωτερικό του σπιτιού και το γραφείο του Δούκα Σεβαστού, το γραφείο και το εσωτερικό του σπιτιού του χωροφύλακα, η τάξη του σχολείου, είναι τέτοιας λεπτομέρειας που καθηλώνουν.

Το σπίτι της οικογένειας Σταμίρη, της Λενιώς και των δύο αδελφών της, βρίσκεται στα στούντιο της Finos Films, επίσης στα Σπάτα, ενώ τα λιβάδια όπου έχουν τα χωράφια τους οι κάτοικοι του Διαφανίου είναι εκτάσεις σε Σπάτα, Παιανία, Μαραθώνα και Κωπαΐδα.

Το πραγματικό, νησιωτικό Διαφάνι στην πατρίδα του Αντώνη Χαλκιά, την Κάρπαθο.

Το ισόγειο στον κεντρικό δρόμο της Επάνω Ελούντας (φωτογραφία αριστερά) όπως μεταμορφώθηκε σε καφενείο της τηλεοπτικής Σπιναλόγκας από τον Αντώνη Χαλκιά για τις ανάγκες της σειράς του Mega «Το Νησί» (δεξιά). Ο σκηνογράφος Αντώνης Χαλκιάς και οι συνεργάτες του έφτιαξαν από την αρχή όλα τα σκηνικά, ώστε να θυμίζουν την περίοδο από το 1939 έως το 1957.

- **Ο Αντώνης Χαλκιάς είναι ο άνθρωπος πίσω από το σκηνικό του «Νησιού». Ο άνθρωπος που «έχτισε» τη Σπιναλόγκα για τις ανάγκες της τηλεοπτικής σειράς.**
- «Δεν ήταν ο σκοπός μας να κάνουμε απλώς ένα φιλμ για να γεμίσουμε το πρόγραμμα του MEGA. Ήταν να ξεθάψουμε λίγο αυτό τον πόνο των ανθρώπων και να απελευθερώσουμε όλους αυτούς που θάφτηκαν άδικα εκεί απάνω, σε αυτό το νησί μέσα στον πανέμορφο κόλπο του Μιραμπέλλου, που ήταν μια φυλακή. ».
- **Τι χρειάζεται ένας σκηνογράφος να έχει ως χάρισμα;**
- «Πέρα από το ταλέντο που πρέπει να έχει κάποιος σκηνογράφος για να είναι καλλιτέχνης χρειάζεται μελέτη. Είναι από τις δουλειές που δεν σταματάς να σπουδάζεις. Για να γίνω πιο κατανοητός, ένας αρχαιολόγος περπατώντας σε έναν χώρο μπορεί να αφογκράζεται, να βλέπει, να ζωντανεύει πράγματα που συνέβησαν στο παρελθόν. Το ίδιο είναι και ο σκηνογράφος.»

- Σε ποιο βαθμό η δουλειά σας παραμένει χειροποίητη και σε ποιο βαθμό έχει περάσει η ψηφιακή τεχνολογία;
- «Δεν έχει περάσει και δεν θα περάσει. Ο λόγος είναι ότι όταν ακουμπάς ή περπατάς μέσα σε αντικείμενα ο χώρος πρέπει να είναι πραγματικός.»

Συνέντευξη στα Χανιώτικα Νέα στο πλαίσιο της έκθεσης σκηνογραφίας και ειδικών εφέ «Το Νησί».

Η συνέχεια από «Το Νησί» → η πρόσφατη τηλεοπτική δουλειά του Αντώνη Χαλκιά «Μια νύχτα του Αυγούστου»

Ο πρωταγωνιστής Γιώργος Καραμύχος στο σκηνικό του Αντώνη Χαλκιά

Σκηνή από τα γυρίσματα

Το ολυμπίτικο γλέντι (Κάρπαθος)

Παρακολουθήστε τον Παύλο Κάβουρα στο Internet :

- Υ [Νέα Έδρα UNESCO στο ΕΚΠΑ «Ανθρωπολογία της Παραδοσιακής Μουσικής: Αναπαριστώντας και Επαναπροσδιορίζοντας την Άυλη Πολιτισμική Κληρονομιά» με επικεφαλής τον Ομ. Καθηγητή Παύλο Κάβουρα](#)
- Υ [Διαφύλαξη Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς UNESCO](#)
- Υ [Ήχος οργανωμένος με ανθρώπινο τρόπο ft Παύλος Κάβουρας](#)
  - Υ [Διάλεξη: Ήχος και Συνειδητότητα \(Παύλος Κάβουρας\)](#)
  - Υ [Εισήγηση στο Θερινό Πανεπιστήμιο «Θρησκείες και Διαπολιτισμικότητα στη Μεσόγειο», Ιούλιος 2018 στην Ανδρο](#)
  - Υ [Παύλος Κάβουρας: Το Ολυμπικό γλέντι είναι οικουμενικό](#)
  - Υ [Διαδικτυακή Ψηφιακή Πλατφόρμα για το Ολυμπικό Γλέντι \(Κάρπαθος\)](#)
  - Υ [Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών- Θέσις Παύλου Κάβουρα: «Γλέντι και Ξενιτεία»](#)
  - Υ [Φολκλόρ και Παράδοση](#)
  - Υ [Επιμέλεια του βιβλίου ΤΡΙΑΝΤΑ ΕΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ του NETTL BRUNO](#)
  - Υ [Παύλος Κάβουρας, "Ο μύθος του Mozart: παραλλαγές στο θέμα της μεγαλοφυΐας"](#)
  - Υ [Φολκλόρ και παράδοση. Ζητήματα ανα-παράστασης και επιτέλεσης της μουσικής και του χορού](#)
  - Υ [Professor to speak on religious tolerance](#)
  - Υ [Από την έκδοση πρακτικών της Βουλής των Ελλήνων: «Το καρπάθικο γλέντι ως τελετουργία και ως παράσταση»](#)